

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 eor. — Pe trei luni 8 eor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se învază.

Prețul inserțiilor, după învoială

Abonamentele și inserțiile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Politica de naționalități

Contele Iuliu Andrássy, în discursul său despre care am făcut pomeneire în numărul trecut al acestui ziar, a zis cu raport la politica de naționalități următoare:

Eu am făcut, fac și voi face totdeauna politica națională maghiară. Altă politică n'aș ști să fac. În acest punct nu am trebuință de-a fi dăscaliți.

Nu mai cât, după a mea părere, alta este politica națională corectă, ea nu e aceea, despre care a vorbit colegul meu, contele Ștefan Bethlen.

Scopul urmărit-l a definit exact, dar alegerea mijloacelor pentru atingerea scopului este cu desăvârșire greșită.

Scopul politicii maghiare, cum a zis, nu poate fi altul, decât a dezvoltă spiritul unității generale între cetățenii statului. Dar cum li va dezvoltă cu tactica și procedarea sa, cu vederile sale, atât de strâmte în chestiunea largirii drepturilor?

Cum crede domnia sa, că va câștiga pe nemaghiari, dacă acordarea drepturilor o condiționează de cunoașterea limbii maghiare?

Contele Bethlen ne spune, că nu *massa*, ci *națiunea* să fie împărțită de drept. Fraza este plină de elect, e foarte frumoasă; dar gândirea politică dătră n'are valoare.

Care este deosebirea între *națiune* și *massă*?

După mine, *massă* este aceea, care nu știe scrie și cîți ungurește; din contră se ține de națiune — acesta ar fi criteriul de acum — acela, care știe să scrie și să citească ungurește.

Va să zică, cu alte cuvinte, toți dușmanii noștri înverșunați, agitatorii

naționalști, aflători unii în străinătate, dacă știu limba maghiară se țin de *națiune*; iar cealaltă cîștit, care își servește cu viața și sângele patriei ungară, acela se ține de *massă*, lui nu trebuie să i se deie drept de vot.

Unde ajungem prin asemenea mod de gândire? Așa nu se întărește, ci dimpotrivă se slăbește națiunea. (Așa-i Adevărat! în centrul din stînga).

Acceastă nouă politică națională, numai la aparență este națională; în ființa ei însă păgubește națiunea, și ațăță unul împotriva altuia pe maghiari și pe nemaghiari. (Adevărat! Așa-i în centrul din stînga).

Greșală politica a fost aceeași totdeauna, și este cu deosebire astăzi, în războiul universal, când toată lumea telegerea voiește să deștepte atât de mult conștiința națională, și încearcă să dovedească afirmarea, că noi stoarcem și apăsăm naționalitățile. În astfel de lucruri exterioare, este cred o greșală uriașă.

Principiile fundamentale, în politica de naționalități, nu pot să fie altele, decât acelea care au fost: procedarea energetică împotriva curentului contră națiunii; mână de fier în contră organizării care voiește să facă necredincioase unele părți ale națiunii; politică externă corectă; mână tare față de curentele, care voiește să producă irendimentul la noi; — de altă parte însă, în ceace privește drepturile: egalitate, bunăvoință, administrație bună, nimic ce este numai formal exterioră, și nimic ce se poate exploata pentru agitare naționalităților împotriva maghiarilor.

Orces pas, de natura aceasta, poate să fie funest. Știu foarte bine, că ono-

ratul meu coleg, Ștefan Bethlen, este de cea mai perfectă bunăcredință, că nu poate fi maghiar cu sentiment mai fanatic decât dănsul. Dar fanatismul orbește și-l împinge spre politica, ce lovește de-a dreptul în națiunea maghiară.

Tocmai scopul ca, naționalitățile să se unească în credința cătră ideea istorică de stat ungar, li face cu neputința de realizat. Li rog mult, să nu forțeze ideile acestea, și să nu le înfăpșeze ca monopol și patente ale patriotismului...

Când se accentuează cu atăta ingrijorare urmările largirii dreptului electoral, când auzim mereu din toate părțile prorociile, că acest drept va provoca ruina Ungariei, să-mi dați voie ca, la sfârșitul vorbirii mele, să citez câteva cuvinte pentru a dovedi, că de mult se înșală astfel de profetii.

Din întâmplare am frunzărit într-o publicație deosebite reforme electorale engleze, și am dat de unele prorocii, spuse de oameni distinși, — prorocii, care samănă mult cu cele de astăzi, dar pe care viața le-a dat de minciună.

Wellington zicea în 1831, că reforma va face guvernarea imposibilă, și că va trebui să-i urmeze probabil despotismul militar. — Și totuși Anglia nu s'a întărit nici odată atât de repede ca în urma reformei; n'a fost trebuință de nici un despotism militar, și Anglia după aceasta, și-a ajuns epoca de înflorire.

O altă mare capacitate, un lord jurist, spunea că reforma aceasta ar să calce în picioare atât drepturile și libertățile poporului, cât și averile și rangurile nobilimii, — ear astăzi? Tot mai există averile și rangurile nobi-

limii, și sânt apărâte și drepturile și libertățile poporului, deși de atunci s'au adaus numeroase reforme la cea veche.

Alt orator susținea, că peste zece ani va veni — *republica*, așa de grozav li spierse reforma electorală.

Un renumit politician afirmase, că în timpul cel mai scurt va urmă dreptul de vot universal, — și, cu toate acestea, Anglia n'are nici astăzi dreptul de vot universal.

După aceea, în 1866, când se vorbea despre o nouă reformă, tot un renumit politician zicea, că se primejduiește tronul prin noua reformă, ear Disraeli Beaconsfield declarase, că reforma stă în contrazicere cu spiritul constituției engleze, și că este împrumutată din constituția americană.

Și multe asemenea citate s'ar mai putea înșira.

Concluziunea mea este, să fiți convinși, că dacă urmăm politica națională corectă, dacă scoatem la lumină energia și conținutul moral, ce se cuprinde în rasa maghiară, și vom întări instituțiile statului ungar, nu vom avea motiv de-a ne teme de sporul naționalităților și de votul acela social democrat, care l-am acordat acum națiunii.

Proiectul de lege nu-l primesc.

Sașii și contele Apponyi

Într'un prim articol al ziarului sibian S. D. Tageblatt, din 12 l. c., se fac sub titlu *Die Rumänienpolitik der Magyaren*, între altele, următoarele marturisiri:

Noi — sașii — am păstrat până acum atitudine rezervată în fața politicii apponyiste cu raport la români. Nu retragem dela guvern a contelui Apponyi, nici critica aspră rostită de

FOIȘOARA

Depart

Depart pe plaiuri străine
În lupă turbată, nebună,
Un plumb m'a lovi și pe mine
Și nu v'avea cine să-și spună.

M'or pune sub umedă glie
În jalnice raze de soare,
Și nu va fi cine să vie,
Să-mi pună la cap câte-o floare.

Tu poartă-te 'n haine ceruite
Și poartă la brâu tîmălișă,
Mai ști doar de cele vorbite
În sara din urmă 'n porțișă.

Ioan Berghia.

Mort

În vale pustie, adăncă,
Tăria, pe cănd luna răsare,
În unde îngână pîrîul
Un cântec prelung de 'ngropare.

O mână cu degetul rece
Se 'ntinde 'n sus, ca s' aprindă

Mulțimea luminilor morții
Pe 'ntinsa albastră ogîndă.

O groapă în glie străbună
Așteaptă din zori până 'n sară,
În brațe-i să-vi pună
Din valuri de lume amară.

Iar fremături coadului jalnic
În râuri de lacrimi se 'nceașă,
Cu toată durerea de mamă,
Ce-și plînge nădejdea întreagă.

Ioan Berghia.

Despre spirite

— Ce spun spiriții? —

Spirițiiși afirmă, că ei sânt în stare să se pună în legătură cu spiritele celor morți, și sânt de părere că pot să-și forțeze o idee îndestulătoare despre natura spiritelor, din comunicările așa numitelor «medis», adică a persoanelor care căzând într'un fel de somn ipotnic (de somnambul) ar intra în legătură cu duhurile; apoi din sunetele ciocănitore, prin care spiritele ar fi răspundând la întrebările ce li se pun; în sfârșit din aparițiile înseși ce spirițiiși pretind că pot uneori vedea sau fotografia.

Cum sânt aceste presupuse spirite,

ce însușiri au și ce purtare față de lume și lucrurile pămîntești, vom arăta aici, — bine înțeles după afirmările spirițiilor.

Cititorii noștri, aceia cari nu cred în apariția duhurilor, desigur vor continuă să clatine capul cu nemcredere la toate aceste povestiri, — mai ales când vor vedea drept ce ființe nedesăvârșite sânt descrise aceste «spirite».

După descrierea spirițiilor *Lodge*, spiritele au color electric, radiator.

Acest color electric al unui spirit, sau cum se mai numește, fluidul, materia fluidă-aeriană, ar pătrunde într'un mediu, ca să se folosească de el ca de un instrument, ori cu ajutorul aceluși fluid, care e de aceeași natură cu sufletul mediului, s'ar putea condensa până într'atata, ca să apară ca *duh*, ca *fantasmă*.

Mediul d'Espérance descrie despirițirea unui spirit care vrea să apară ca fantasmă, în chipul următor:

«Mă simt ca și când aș fi îmbrăsurat într-o pânză de pianjen. Apoi văd cum aerul se umple cu o *massă* albă, cu un abur, și care arată o lumină aproape strălucitoare. Această *massă* se micșină timp de minute, și uneori căte o jumătate de oră. Înceoșe și încolo. Apoi deodată se oprește în loc, și alături de mine apare o ființă.

După spuselor spirițiilor, cari zic că au asistat la apariții, s'ar forma mai întâi o ceață lămoasă în apropierea mediului clizat în somnul ipotnic. Ceața devine tot mai deasă, și în cele din urmă li formă omenescă.

Stasia, spiritul unei fetițe, care se zice că a fost fotografiat, a spus despre ca înșăși, că așa-i și din abur condensat în globulețe lămoase.

Spiritele cănd se materializează sânt îmbrăcate într'un țesut fin alb, care, după cum spun ele, purcede din îmbrăcămintea mediului.

În ce privește făptura trupescă, spiritele în timpul materializării seamănă cu cel răposat, așa cum era el acedă în timpul vieții lui pămîntești. Au aceeași culoare a părului sau a feței, mâinile și picioarele lor.

Spirițiiși Denton a reușit chiar, după cum afirmă, să dobândească urme ale mânilor și picioarelor unui spirit în parafină, în vreme ce mediul Hardy, prin mijlocirea cărtuia a apărut spiritul, era la depărtare de două urme de vasul cu parafină. La o doua experiență, parafina a fost închisă într'o cutie, legată cu o întrelită rețea de sîrmă și pectulită. Când s'a deschis cutia, s'ar fi constatat în parafină urma unei mâni mai mari.

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Reportorul statului nostru major:

Budapesta, 15 Iulie. (Of.) Frontul italian: Pe fronturile muntoase vite activitate artistică de ambele părți.

Budapesta 16 Iulie. (Of.) Pe teritoriul muntelui Sillis, la nord de strămoșoara Tomala în jurcare și pe platoul dea Asiago foc de tunuri de extraordinară violență. La Monte Pertica și Monte Solarolo, dușmanul după o puternică pregătire artistică, a atacat de patru ori pozițiile noastre. Trupele austro-ungare din divizia 55 au răsunat atacurile. Pierderile dușmanului sânt mari peste măsură.

Pe frontul albanez nimic deosebit.

Șeful statului major.

Reportorul statului mare german:

Berlin, 15 Iulie. (Marele cartier general). Frontul apusean: Grupul de armate

al prietenilor moștenitor bavarez Rupprecht: La sudvest de Vpern, dușmanul a atacat ieri dimineață, după pregătire puternică și, pe o lățime nelenească, a pătruns în teritoriile noastre de luptă. De ambele părți de Lys, în cursul unei lupte de tunuri care s'a urmat și seara în mai multe puncte.

Grupul de armate al principelui moștenitor german: Intre Aisne și Marne a rămas tot vite activitate războinică. Lupte locale de infanterie la răsărit de St-Pierre, Aigle și aceluși loc.

Capitanul Löwenhardt a secerat a 35-a victorie seriană.

Ludendorff.

Comunicatul din 16 Iulie anunță, că germanii au pătruns la sudvest și ost de Lupte în pozițiile franceze.

Presă germană din Berlin scrie, că repetat se poternesc acum în frontul din Franța vom hotărâ soarta războiului.

Din România

— Constituția și responsabilitatea miniștrilor —

Articolele din constituția română, care prevăd punerea sub acuzare a miniștrilor sânt următoarele:

Art. 101. — Fiecare din ambele adunări, precum și regele, au dreptul de a acuză pe miniștri și a-i trimite înaintea înaltei curți de casație și justiție, care sigură în secțiuni unite este în drept a judeca, afară de cele ce se vor staupa prin legi în ceace privește exercițiul acțiunii civile a părții lezate și în ceace privește crimele și delictele funcțiilor de miniștri, afară de exercițiul funcțiilor lor.

Punerea sub acuzare a miniștrilor nu se poate rostii decât cu majoritate de două treimi a membrilor de față.

O lege prezentată la cea dintâi sesiune va determina cazurile de responsabilitate, pedepsele aplicabile miniștrilor și modul de urmărire în contra lor, atât în privința acuzărilor aduse de reprezentanții naționali, cât și în privirea urmăririi din partea părților lezate. (Legea s'a votat la 2 Mai 1879).

Acuzățiunea pornită de reprezentanții naționali contra miniștrilor se va sustinea de ea însăși.

Urmărirea pornită de rege se va face prin ministerul public.

Art. 102. — Până se va face legea prevăzută în articolul precedent, înalta curte de casație și justiție are puterea de a caracteriza delictul și de a determina pedepșa.

Pedepșa nu va putea fi mai mare decât detențiunea, fără prejudiciul cazurilor anume prevăzute de legile penale.

Art. 103. Regele nu poate să lere sau să micșoreze pedepșa hotărâtă miniștrilor de înalta curte de casație și justiție, decât numai după cerea adunării, care i-ar fi pus sub acuzățiune.

Tizsa, ne îndeamnă să ne ocupăm totuși de chestiune. În anumite cercuri maghiare se deșteaptă unele judecări, care ni se par corecte și nu pot decât să întimpe aprobarea noastră. Ne mărginim la politica școlară.

Când apăruse ordonanța lui Apponyi, despre stațificarea școalelor primare românești, — scrie organul săsesc, — mi-a zis o distinsă damă română, că măsura aceasta este *noroc* pentru poporul ei. Războiul pierdut al regelui român, în mod mijocilor a răpît cu sine și avântul național al românilor ardeleni. Acest avânt nu este nici decum trădător de patrie; generația actuală însă suferă sub greutatea unei veșnice bănueli, care, prin trădarea unor elemente cunoscute, s'ar părea îndreptățită. Acum a venit ordonanța lui Apponyi, și a dat la o parte greutatea aceasta, arătând poporului român (jante nouă de luptă, de care are trebuință pentru a se desvolda). Aceleași concluzii ne arată și ziaristul maghiar brașovean Dr Anton Hermann, care zice că din punct de vedere al ideii de stat ungar nu trebuie să se atribute importanță prea mare faptului, că cineva cunoaște limba maghiară. Adversarii, cari știu ungurește, sânt mai primejidoși decât aceia, cari vorbesc numai limba lor maternă. În adevăr, O. Goga a tradus frumos în românește pe Petőfi (în Madách, Red.), er Lucaicu a (fînt în parlament splendide vorbiri maghiare.

Metoda lui Apponyi — sfârșește articolul — provoacă la luptă. Metoda aceasta se explică numai ca un mod de acțiune politică trecătoare, produsă prin sentimente momentane puternice, — o acțiune care în curând va fi înlocuită prin alta, mai luminată, în interesul părții interne generale și a întăririi unui sentiment sănătos de stat.

Dispensat. Din Viena se depezează în 16 l. c.: Maiestatea Sa Monarhul Carol a dispensat pe baronul Conrad de Hötendorf, la cerea proprie, de a mai purta comanda grupului său de armate.

Retorna electorală. Dnpă știți din căpătâi, proiectul reformei electorale, de care se ocupă acupă acum camera, va ajunge în cea magnaților abea la toamnă.

Până acum guvernul va termina proiectul privind la *Impărțirea cercurilor* electorale. Preparativele sânt gata în toate municipiile. Impărțirea nouă se asemănă cu cea veche dela 1913; de interes deosebită va fi statorirea cercurilor, în care votarea are să se îndeplinească în secret. Însemnățiunea miniștrilor președinte este ca votarea secretă să fie introdusă în a treia parte din toate cercurile.

Bărbați apar ca bărbați, femeile ca femei, copiii ca copii.

Scrierea spiritelor este aceeșă pe care au avut-o în viață.

Adeosa apar în îmbrăcămîntea, pe care au purtat-o pe pământ. Astfel a apărut fantasma Bien-Boa spiritistului Richet. În decursul a 29 de seșdine, ce s'au ținut la generalul Noël, cu colț și turban. La acest spirit, Richet preținde că a putut conștate și respirație. Într'un vas cu apă, amestec cu baryt, spiritul a fost invitat să sufle într-o leavă, ceace făcând, s'a constatat o ușoară turburare a apei astfel preparate, fenomen ce se întâmplă când vine în atingere cu acid carbonic; se știe că aerul exprimat conține astfel de urme, așa că acestora ar dovedi că spiritul lui Bien-Boa respira cu adevărat. Sânt spiritiști cari cred că asemenea lucruri.

Spiritele se interesează despre cei, pe cari l-au lăsat în urmă lor pe pământ. Atotștătorul din nenorocire nu sântă în li se întâmplă să se înșele în chestiuni în raport cu fosta lor viață pământăască. Spiritistul Lodge a întrebât pe spiritul tinchiului său Jerry despre un accident ce i se întâmplase odinioară. Spiritul răspunde: — „Eram într'un barcă, ce s'a răsturnat, și am scăpat într'o lărm. Întrebați pe frate-meu Roberts,

Acces frate Robert își aducea și el aminte de accident, însă spunea că nu se aflau într'un barcă, ci lupăndu-se ei amândoi la țărni, au căzut în apă.

Astfel de eroi se repetă adesea. Spiritistul Pelham le-a explicat în chipul următor:

— Când noi spiritele vrem să ne manifestăm celor vii, trebuie să ne coborâm într'o sferă, care nu ne prea convine. Eu îmi păstrez mîntea mea întreagă ca mai înainte, dar îmi vine greu să vorbesc cu voi, trebuie să mă învesmăntez într'un corp și să vișez acolo. De acea trebuie să lertaji greșelile și înterupterile.

Dacă nu sânt atotștătorii, spiritele totuș știu, cel puțin după căte afirmă spiritiștii, să prezică viitorul.

Spiritistul Stead își făcea experiențele de odamnă E. M., de o fire cam neliniștită. Într'o zi spiritul lulla, care era în prețnie cu d-na E. M., îi zise:

— „Fii răbdător cu ea, căci până într'un an are să fie și ea în lumea în care sânt eu.

Peste câteva luni d-na E. M. înghii din întâmplare un cui, așa că medicul credeu că avea să moară. Spiritul lulla însă anunță:

— „Nu; o să se facă bine acum, dar o să moară la sfârșitul anului.

Într'adevăr femeea se făcu bine. Mai târziu se bolnăvi de influență, și iarăș pierdu în primejdie de moarte. Dar spiritul declară iarăș:

— „Nu, n'are să moară decât la sfârșitul anului, și nu're de moarte naturala.

În sfârșit spiritul comunică lui Stead: — „Du-te mîne să vezi pe d-na E. M., și zi-i adio, căci n'o s'o mai vezi pe pământ.

Stead se duse, și o găsi răcită, tușind. Peste două zile, o telegramă îi dete de veste că d-na E. M. într'un acces de delir, se aruncase pe ferestară rămânând moartă pe loc.

Pe lumea cealaltă spiritele păstrează caracterul, pe care l-au avut pe pământ. De acea sânt spirite bune, și spirite rele. Acestea din urmă caută să înșele pe oameni, însă spiritele cele bune le împiedică.

Cât de mult stăruesc spiritele în caracterul lor de pe pământ, ar fi să dovedească următorea relațiune a doctorului Imola din Turin, care și ținea seșdinele cu mediul Lina. Un spirit, care se dădea drept locotenent, era brutal și violent. El pretindea între altele că s'a nui și se vorbească decât în dialectul (felul de vorbă) din Piemont. Numele nu și-l spunea, dar dela o vreme s'a dovedit, că moartea i s'a tras din-

Ei ajunseră a realiza ideea consilierii noastre cu frații dela institutele teologice din Sibiu, Caransebeș, Cernăuț; o plăcere simțim, când în seșdinele noastre sociale auzim citindu-se corespondențele fraților îndepărtați cu cari însă laolaltă aspirăm la aceleași tendințe național-bisericești (Raport general din 1869).

Societatea formată de elevii ambelor despărțăminte ale institutului, se despărți în anul 1908/9 muncind fiecare aparte «mai ales pentru cele ce se țin de cariera ei», rămânând comuna noastră bibliotecă întemeiată în anul 1840 de profesorul (Porfiriu) Patriciu Popescu, donând mai multe cărți cu ocaziunea onorificiei sale (20 Febr.). Tot atunci însoșiți de colegul său Gheneadiu Popescu lănzaseu un apel în numărul 19 al ziarului «Foale pentru minte, inimă și literatură» în favorul celei biblioteci, care în anul 1843 avea deja 230 cărți și un capital de peste 40 fl. mon. conv. (în raportul bibl. C. Gurbanu în anul 1869).

În considerare stărilor anormale și îngrijorări de viitorul ce nise prevesteste în anul acesta am împărțit frățește și bibliotecă pe temelii înscăvînării nr. 4319, care în anul 1843 avea deja 230 cărți și un capital de peste 40 fl. mon. conv. (în raportul bibl. C. Gurbanu în anul 1869).

Anul acesta Societatea noastră împlinește o activitate de 50 ani. Seriozitatea zilelor ce le trăim nu ne-au îndemnat a prăznui în mod solemn acest jubileu. Urmașilor noștri dorim le va ajută milostivul Dumnezeu să stăvuiă cât mai curând pacea mult dorită, serbând apoi ei ceace noi a trece să lăsăm.

Răscumpărând vremea în acele zile grele (Efez. V. 13) ne-am năcut în schimb a așeza temelii nouă în locul fundamentului învechit, îndreptând calea urmașilor noștri.

Înscăvînământul nostru teologic, mărginit îndeajuns prin materialul vast și variat ce trebuie luat în abia 3 ani, se reduce în urma împrejuriilor măstere la rolul compendiar primind noi aici mai numai dintr-un câmp de cercetare necesar. Este datoria noastră apoi să dezvoltăm cunoștințele primite continuând studiile începute.

(Va urma)

Știrile zilei

Ziarului și poșta. Ministrul ungar de comerț a trimis la toate oficiile poștale o ordonanță, prin care li se cere ca ziarele să fie înmădate adresărilor cu cea mai mare atențiune și punctualitate.

La front. Sfârșindu-se în luna aceasta desabaterile camerei, cetele Ștefan Tizsa se va napoia la regimentul său și va lua comanda. Acest regiment se găsește acum pe frontul italian.

Primirea fetelor la universitatea din Cluj. Rectorul universității din Cluj face apel către abiturienții care voiesc să se înscrie la universitatea din Cluj în semestrul prim al anului școlar 1918/19 și le încunștințează, că în scopul amănării cel mult 300 de tineri a. c. au a înainta la decanatul competent al universității cerele de primire adresată ministrului de culte și instrucțiune publică. La cursul de contabilitate de stat, ce se ține în cadrele facultă-

ții runde, pe care l-au avut mai înainte cu trezepeze ani, și cu un ziarist în Savigliano. Făcându-se cercetări în stare să se afiat dela ofițerii de acolo, că într'adevăr un ofițer de cavalerie, anume Dumoș, avuse din cauza unui scandal public, un duel cu un ziarist, și că fusese rănit de moarte. Răposatul era cunoscut ca un om brutal și ațigăos. Astfel doctorul Imoda descoperi, că spiritul lui nu era decât fostul locotenent Dumoș.

De oarece spiritele au și corp, ele nu pot fi în acelaș timp decât într'un singur loc; sânt însă în stare să se miște cu mare repeziune. În acelaș spirit cere a apărut un spiritist, care ceas anumit, a apărut peste câteva minute alături spiritist la o depărtare de câteva sute de kilometri.

În sfârșit s'a mai însemnat, cum se rostesc spiritele despre moarte și despre viața lor pe lumea cealaltă. Când a murit poezia italian Carducci, un spirit a vorbit de moartea lui de ca un eveniment fericit.

Un altul a vestit că se simțea norocos ca a putut să scape de amărăciunii vieții, iar un al treilea a spus că moartea a fost pentru el cea mai mare bucurie, o «splendidă fericire».

tății de drept, pot fi primite eleve trecute de 16 ani, care au terminat patru clase de medii sau alte clase de învățământ de aceeași valoare. În scopul acesta doborâtoarele de acces valoare. În scopul acesta doborâtoarele de acces valoare. În scopul acesta doborâtoarele de acces valoare.

Viețilele poștei aeriene. Se anunță din Budapesta, că în apropiere de Magyar-óra a explodat motorul poștei aeriene ungare, care călătorea în direcția orașului Viena. Locotenentul Emil Vargha și sublocotenentul Richard Winger au căzut morți. Din Aspern a sosit la fața locului o comisie militară pentru a face cercetare. Înainte de șor locotenentul Vargha a refuzat să fie fotografat, zicând că, după supremația aviatorilor, toți cei ce se fotografiază mor.

Revizuirea materialului de clădire. În ministerul de comerț se pregătește o ordonanță, prin care se dispune revizuirea întregului material de clădire. Cimentul, varul, țigla, lemnul, cărămidă etc. vor fi chemați să își comituneze materialul și vor fi verificate și de asemenea de clădire pentru întreaga țară. Comitetul are și în vedere de a ține samă, să se dea conținutul de clădire numai în cazurile de interes general.

† **Nicolae Bănilă**, proprietar în Râșnari, a încetat din viață la 12 iulie st. n. a. c., la 4 ore d. a., în etate de 51 ani, în al 28-lea an al fetei sale căsătorii. În mormântul său s'a făcut Marți în 10 iulie n. a. c., la 2 ore d. a., după ritual ort. rom. în cimitierul din Râșnari. Întârziată ușoară și memoria binecuvântată!

Grindina în Ocna și jur. Duminică după amiază a bătut ghiață în Ocna-Sibiului și jur. Grindina a cauzat pagube enorme, mai ales pomilor.

Adunarea generală a «Solidarității» Duminică în 7 iulie s'a ținut în Arad, în localitățile institutului «Victoria», adunarea generală a zece a «Solidarității», la care au participat mulți reprezentanți ai băncilor asociate. Am observat pe domni: Sava Raicu, Dominic Raicu, Dr. Petru Corcean, Dr. Ion Tripon, George Caruzan, Nic. Macrea, Aurel Săul, Ioan I. Lăpăduț, Constantin Pop, Petru Stoica, Dr. Nic. Ionescu, Const. Călfân Jun, Virgil Bontescu, Ioan Moldovan, Ilie Papp, Dr. Ioan Papp ș. a.

Adunarea a fost deschisă de președintele «Solidarității» Dr. Sava Raicu, care a arătat, în rezumat, rezultatele obținute de societate în primul deceniu de muncă. A numit notar al adunării pe dl Ioan I. Lăpăduț, secretarul «Solidarității», scriitorul pe d-nii Petru Stoica și Aurel Săul; bărbatul de încredere, care verificător al procesului verbal, pe d-nii Popp și Macrea.

Notarul a citit raportul direcțiunii către adunarea generală, raport, care a fost luat cu plăcere la cunoștință. S'a luat act, și s'a aprobat bilanțul anual și contul profit și pierdere.

În încheierea cererii direcțiunii de a fi autorizată să numească, ca și în trecut, un numără corăspunzător de revizori-experti.

Membri în direcțiune au fost realesți dl Dr. P. Corcean, Ioan I. Lăpăduț și Popp; în comitetul de supraveghere d-nii: Dr. Laurian German, Const. Herța, Matei C. Jiga, Dr. O. Sclimbă și Petru Stoica.

Coroane eterne. Nemângâiații **Aron Flucșu**, paroh în Săcel (Județul Sălaj), în loc de cunună peritoare pe sicriul iubitului său frate **Filon Flucșu**, fost învățtor în Sinea nouă, și dăruie cor, la «**Fondul Iubilare Nicolae Cristea pentru monumentele bărbăților binemeritați ai cazelor meseriașilor**». Tot în loc de cunună pe sicriul învățătorului **Filon Flucșu**, prietenul decedatului, parohul Ioan Popp din Vârșolț a dăruit 5 cor. la «**Legatul învățătorilor Ioan Paica pentru ajutoarele celor săraci din Calbor aplicăți la meserie**». La acest legat au mai dăruit: **Andrei Sucușu**, sodal măsar, 250 cor, și **Simion Breznea**, învățtor cismar, 250 cor. Pentru Sinea nouă, caide muncitorii **Victor Tordășianu**, președintele Reuniunii vârstelor români din Sibiu.

Academia socialistă în Rusia. Ziare din Moscova anunță că comitetul central executiv al consiliului muncitorilor a făcut alegere pentru «Academia Socialistă». Într-o listă au fost aleși: **Leontie Băntoș**, Lenin refuzat; **Pokrovski**; și **Riasov**. Dintre germani au fost aleși: **Rosa Luxemburg**, **Liebknecht**, **Kausky**, **Mehring** și **Ledebour**, iar dintre austriaci: **Otto Bauer**. Dintre englezi francezi și italieni încă n'a n'a aies. **Reisser**, fost profesor la universitatea din Petersburg, a fost ales rector al academiei.

Adunarea generală. Luni, în 22 Iulie n. a. c. s'au adunat generală extraordinară a comitatului Sibiu. La ordinea zilei sânt 65 de obiecte, între care: Propunerea pentru contractarea unui împrumut în cont curent până la 3 milioane corane, în scop de a cumpăra bucate pe seama locuitorilor din comitat, cari nu sunt provăzuți cu grâne.

Pentru a ne feri de influența spaniolă, — cea mai nouă boală, — un medic din Berlin recomandă: Ținerea în curățenie a nasului și a gurii: interiorul nasului se clătește cu o soluție slabă de sare, iar gura cu o soluție slabă de timoi, mai de multe ori în fiecare zi.

Fost de subînalt este ocupat în comuna Rădăuș, cercul Sebeșului, comitatul Sibiu. Salar: 1400 corane, și bani de cvartir 100 corane. Cerele se adresează până în 15 iulie către primătorul cercului.

Se urcă dotația ofițerilor. Neue Wiener Tagblatt aduce știrea, că în scurtă vreme, se va urca dotația ofițerilor, dar numai dotația fundațiilor a ofițerilor subalterni, cari prin această vor înainta în rang. Urcarea va avea putere retroactivă cu începere din 1 Mai 1918.

Sfințire de biserică. În numele comitetului parohial ort. rom. din Cărpiniș — tractul Abrud — invită la aceluși sfințiri bisericilor noastre nou zidite, care se va în-deplini la 22 Iulie (4 August) a. c. orele 8 și ½ a. m.

(După actual sfințiri va fi prânz comunitar, pentru cece se vor anunța înainte prin o carte poștală episcopului Sioce Todt în Abrudkerempere, păyăudav. — Prețul unui tacam 32 corane).

Cărpiniș, la 2/15 Iulie 1918.

Pompliu Piso, paroh.

Limba croată la universitatea din Agram. Guvernul croat a prezentat guvernului provincial un proiect de lege cu privire la limba croată în școlile din Agram. Proiectul accentuează, că universitatea trebuie modernizată, și limba croată va fi singura limbă de propunere.

Dare progresivă în România. Guvernul Marghilomanu se ocupă cu reforma de mare însemnătate financiară. Se va introduce anume sistemul de dare progresivă pentru averea mobilă și imobilă. Plaful guvernului este, ca darea de venit după 3000 lei să fie 50 lei, după 6000 lei 250 lei, și în aceeași proporție mai deperete.

Fiecare să estie și stat în Rusia. Neue Züricher Zeitung zăfide că un german re-tentors din Petersburg, în al satelor rusești țărani se cugeta numai la sine, și lucrarea pământurilor numai pentru sine. Țăranii se uită cu ochi răi la locuitorii orașelor, având credința, că aceștia țărăni zăhărilor, ascul, tunamul etc.; astfel își răsuie asupra lor prin acasta, că nu le trimite la oraș bucate. Unele sale au mitraliere lor, aduse de soldații deaie front, și cu acelea întâmpină grăna roșie, când aceasta vine să caute bucate.

S'au aflat 18.000 monete romane. Linga Komor în Croația, un țăran arădat cu piștigul a aflat o oală plină de monete vechi. Cea mai veche moneta e de 217 din timpul împăratului Caracalia (198—217 d. Cr.) iar cea mai nouă de pe timpul împăratului Traian din anul 276. Cam în vremea aceasta a putut fi îngropată oala cu cele 18.000 monete, care poară chipul și al altor împărați romani, ca Gallienus, Claudiu II și Aurelian.

Contribuții pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși au intrat din oferte benevoale în răstimpul de la 5 până în 11 Iulie a. c. suma de 48 corane. Direcțiunea mulțumeste pentru aceste dării. Contribuții se primesc și în viitor la Casa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian Piața Zeughof nr. 5 și 6.

În memoria lui Marx. Sovietul rusesc a hotărât să ridice în Moscova o statuă scriitorului socialist Carol Marx, precum și lui Engels. Guvernul, afară de aceasta, va publica operele complete ale fondatorului socialismului științific. A și apărut primul volum, *Capitalul*.

Bastonul lui Lloyd George. În zilele trecute s'a ținut în Londra o licitație interesantă. S'a pornit o coteală în scopul ajutării copilor celor ce și-au pierdut lumina ochilor ca soldați. Notabilități vechi pu-

blice engleze și-au oferit spre acest scop unele obiecte ale lor. Cu ocazia licitației obiectelor, bastonul lui Lloyd George a fost vândut cu 2500 corane. Pipa lui Bonar Law a fost vândută cu vreo 1250 corane.

Publicarea schimbului de epistole între împăratul Wilhelm și fostul țar. Berliner Tagblatt atât din Paris, că Cicerin, comisarul poporului în afaceri interne rusești, va publica în zilele proximie schimbul de epistole dintre împăratul Wilhelm și fostul țar Nicolae II.

Încalzire cu cuceruz în Argentina. Temps anunță, că în Argentina se face probă pentru a face foc cu cuceruz. Această probă din motivul, că din recolta de 4 milioane de tone numai jumătate se reclamă pentru provăderea populației. Rămân deci 2 milioane de tone, care nu pot fi transportate, fiindcă nu sânt mijloace de transport. Pe de altă parte cărbunii și lemnele sânt scumpe așa, că s'a făcut probă de ca a încalzi locomotivele cu cuceruz. Cărbunii nu sânt mulțumii cu aceasta. Din partea engleză li-a sosit propunerea să urca la dublu creditul de 4 milioane funți sterling, acordate Angliei și atunci acești se va îngrijii de transportarea cuceruzului.

Schimbul prizonierilor între Anglia și Germania. Din Berlin se anunță că tractatele între Anglia și Franța pentru schimbul de prizonieri s'a ur terminat, schimbul se va începe nu peste mult.

Legea de cetățenie în Ucraina. Se anunță din Kiev că parlamentul. Cătrept legea de cetățenie a Ucrainei. În temeiul legii acesteia nime nu poate fi supus al mai multor state, iar dreptul electoral activ și pasiv se acordă numai cetățenilor ucraineni.

Cărpiniș, la 2/15 Iulie 1918.

Pompliu Piso, paroh.

Limba croată la universitatea din Agram. Guvernul croat a prezentat guvernului provincial un proiect de lege cu privire la limba croată în școlile din Agram. Proiectul accentuează, că universitatea trebuie modernizată, și limba croată va fi singura limbă de propunere.

Dare progresivă în România. Guvernul Marghilomanu se ocupă cu reforma de mare însemnătate financiară. Se va introduce anume sistemul de dare progresivă pentru averea mobilă și imobilă. Plaful guvernului este, ca darea de venit după 3000 lei să fie 50 lei, după 6000 lei 250 lei, și în aceeași proporție mai deperete.

Fiecare să estie și stat în Rusia. Neue Züricher Zeitung zăfide că un german re-tentors din Petersburg, în al satelor rusești țărani se cugeta numai la sine, și lucrarea pământurilor numai pentru sine. Țăranii se uită cu ochi răi la locuitorii orașelor, având credința, că aceștia țărăni zăhărilor, ascul, tunamul etc.; astfel își răsuie asupra lor prin acasta, că nu le trimite la oraș bucate. Unele sale au mitraliere lor, aduse de soldații deaie front, și cu acelea întâmpină grăna roșie, când aceasta vine să caute bucate.

S'au aflat 18.000 monete romane. Linga Komor în Croația, un țăran arădat cu piștigul a aflat o oală plină de monete vechi. Cea mai veche moneta e de 217 din timpul împăratului Caracalia (198—217 d. Cr.) iar cea mai nouă de pe timpul împăratului Traian din anul 276. Cam în vremea aceasta a putut fi îngropată oala cu cele 18.000 monete, care poară chipul și al altor împărați romani, ca Gallienus, Claudiu II și Aurelian.

Contribuții pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși au intrat din oferte benevoale în răstimpul de la 5 până în 11 Iulie a. c. suma de 48 corane. Direcțiunea mulțumeste pentru aceste dării. Contribuții se primesc și în viitor la Casa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian Piața Zeughof nr. 5 și 6.

În memoria lui Marx. Sovietul rusesc a hotărât să ridice în Moscova o statuă scriitorului socialist Carol Marx, precum și lui Engels. Guvernul, afară de aceasta, va publica operele complete ale fondatorului socialismului științific. A și apărut primul volum, *Capitalul*.

Bastonul lui Lloyd George. În zilele trecute s'a ținut în Londra o licitație interesantă. S'a pornit o coteală în scopul ajutării copilor celor ce și-au pierdut lumina ochilor ca soldați. Notabilități vechi pu-

Bombe, Bomboane, Bături, Sandvicier, Prăjituri mărunte ș. a., Volumul ar 100 pagini și costă 3 corane.

În Partea IV.
Conservă: Cum se coace pâinea bună, țărhana, scrobela, despră veză, prepararea cmarilor, ș. a.; usnoarea, șuncile, ouăle, laptele covăsit, brânza; castraveți, ardei, patenge (paradis), fasole, mazăre, bureți.

Sfaturi: Pregătirea săpunului, spălutul rufelor, curățirea petelor din haine și rufel ș. a., sfaturi igienice și pentru frumusețe.

Mâncări ieftine: Din timpul de răboi, fără usnoare, fără ouă, din material pușin.

Prăjituri numeroase, fel de fel, toate probate și foarte bune. Volumul costă 3 cor.

Cărțile se găsesc de vânzare la autoritățile în Sibiu, și la Biblioteca Arhidiecezană.

Funduții din răboi. Versuri ardele-nești. Adunate și alese de E. Hodoș. O broșură de frumoasă cântece. Costă 20 fileri. A se cere de la Biblioteca Arhidiecezană.

Concurs.
Consistorul mitropolitan al bisericilor ortodoxe române din Transilvania și Ungaria publică concurs pentru patru (4) burse (stipendii) de câte 1000 Coroane din fundațiunea **Ioan și Maria Trandafir**, și anume: două pentru arhidieceza, unul pentru dieceza Aradului, și unul pentru dieceza Caransebeșului.

Terminul de concurs se fixează pe 2/15 August a. c.

Concurenții vor avea a produce următoarele documente:

1. Extras de botez, provăzută cu clauzula oficioasă, că și acum aparțin bisericii ortodoxe române din patrie.

2. Adevărații oficială (certificat) dela antestia comunală, vidimată și de prețul local, eventual de protopresbiterul concernent, despre starea socială și materială a concurenților și a părinților lui, precum și despre aceea că sânt cetățeni ai Ungariei.

3. Testimoniul școlar de pe anul precedent cu nota generală eminent, pe temeiul cărui testimoniul concurenții este îndreptățit a continua studiile pentru care cere stipendiu.

Stipendiu se poate cere pentru continuarea studiilor la facultăți sau alte instituite mai înalte de învățământ, precum și pentru clasele superioare la institutele de învățământ secundare (medii) din patrie.

4. Concurenții în cererea sa este îndatorat a declara lămurit, dacă mai are de undeva și alt stipendiu sau ajutor și a spune cât face acela.

Cererele înscrute în ordine sânt a se adresa și trimite până la termenul fixat de 2/15 August a. c. «Consistoriul mitropolitan gr.-or. român» în Nagyszeben.

Sibiu—Nagyszeben, la 18 Iunie st. v. 1918.

Consistoriul mitropolitan.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer. Joi, în 18 Iulie: *Cabala și amor*, tragedie în 5 acte, de Schiller.

Vineri, *Hanneri*, operetă.

Începutul la: 7½ ore seara.

Teatrul cinematografic. Apollo, Strada Schewits. Directora: D-na Emili Toth.

Joi și Vineri: *Capitii soarelui*, dramă în 5 acte.

La fiecare din reprezentații se dau interesante suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 7 și 9 ore seara.

